

PHÁT TRIỂN DU LỊCH BẢO TÀNG Ở HẢI PHÒNG

Bùi Thúy Hằng

Khoa Du lịch, Trường Đại học Hải Phòng

Email: hangbt@dhhp.edu.vn

Ngày nhận bài: 12/8/2023

Ngày PB đánh giá: 01/01/2024

Ngày duyệt đăng: 12/01/2024

TÓM TẮT: Bảo tàng là một tài nguyên du lịch văn hoá có giá trị rất lớn đối với sự phát triển của hoạt động du lịch. Ở các bảo tàng, với số lượng hiện vật phong phú và tính nguyên bản, độc nhất của hiện vật là những điều có sức hấp dẫn đối với du khách. Hải Phòng được coi là thành phố chứa đựng nhiều giá trị lịch sử của khu vực Bắc Bộ. Trong đó, các bảo tàng ở Hải Phòng là bức tranh toàn cảnh về lịch sử, văn hóa, quá trình đấu tranh của nhân dân thành phố được thể hiện qua các tranh ảnh, hiện vật. Phát triển du lịch bảo tàng sẽ là hướng đi phù hợp, góp phần thúc đẩy sự phát triển bền vững cho du lịch Hải Phòng. Bài viết sẽ khái quát về một số bảo tàng ở Hải Phòng, đánh giá thực trạng của hoạt động du lịch tại một số bảo tàng ở Hải Phòng. Trên cơ sở đó, bài viết sẽ tập trung đề xuất một số giải pháp nâng cao chất lượng phục vụ, giúp làm phong phú hoạt động du lịch tại một số bảo tàng ở Hải Phòng để thu hút du khách hơn.

Từ khóa: Hải Phòng, bảo tàng, du lịch bảo tàng

DEVELOPING MUSEUM TOURISM IN HAI PHONG

ABSTRACT: A museum is defined as a cultural tourism resource that plays an essential role in the development of tourism activities. In the museum, a rich variety of original and unique artifacts are extremely attractive to visitors. Hai Phong is considered a city containing many historical values in the Northern region. In particular, the museums located in Hai Phong city feature panoramic pictures of history, culture, and the struggle of local residents shown through pictures and artifacts. Developing museum tourism will certainly be the right direction to promote sustainable development for Hai Phong tourism. The article will summarize information about some museums in Hai Phong city, evaluate the reality of tourism

activities at a few museums in this city. On that basis, the article will concentrate on proposing practical solutions to improve the quality of the museums together with enriching tourism activities to attract more tourists.

Keywords: Hai Phong, museum, museum tourism.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Du lịch bảo tàng được xem như con đường ngắn nhất trong việc tìm hiểu văn hóa, lịch sử của mỗi quốc gia, mỗi dân tộc. Bảo tàng như một chiếc cầu nối giữa quá khứ và hiện tại, giúp cho những người đương đại có thể tiếp cận hiểu rõ hơn các giai đoạn lịch sử của dân tộc, nhận thức được xã hội và văn hóa qua các thời kỳ. Tại Việt Nam, một số bảo tàng đã trở thành điểm đến hấp dẫn đối với du khách trong và ngoài nước.

Hải Phòng được coi là thành phố chứa đựng nhiều giá trị lịch sử của khu vực Bắc Bộ. Trong đó, các bảo tàng ở Hải Phòng là bức tranh toàn cảnh về lịch sử, văn hóa, quá trình đấu tranh của nhân dân thành phố được thể hiện qua các tranh ảnh, hiện vật. Hiện nay, Hải Phòng có một số Bảo tàng đã được đưa vào khai thác phục vụ nhu cầu tham quan, tìm hiểu, học tập thực tế của du khách như: Bảo tàng Hải Phòng, Bảo tàng Hải quân, Bảo tàng Quân khu 3, bảo tàng Văn hoá Nghệ thuật Đông Dương, bảo tàng Xi măng Việt Nam. Trong phạm vi nghiên cứu, bài báo sẽ tập trung phân tích về hoạt động du lịch của ba bảo tàng: Bảo tàng Hải Phòng, Bảo tàng Hải quân, Bảo tàng Quân khu 3, vì ba bảo tàng này có lịch sử hình thành và phát triển

lâu dài, có nhiều thời gian được khai thác phục vụ nhu cầu tham quan, tìm hiểu của du khách, có số liệu cụ thể phục vụ việc đánh giá thực trạng hoạt động du lịch tại bảo tàng.

Trong những năm gần đây, hoạt động du lịch bảo tàng ở Hải Phòng đã được quan tâm phát triển. Tuy nhiên, hoạt động du lịch tại các bảo tàng ở Hải Phòng đến nay vẫn chưa thực sự được khai thác hiệu quả. Lượng khách đến tham quan bảo tàng ở Hải Phòng rất hạn chế, phần lớn chỉ có một số lượng nhỏ khách học sinh, sinh viên đi học tập thực tế. Một số bảo tàng ở Hải Phòng như Bảo tàng Hải Phòng, Bảo tàng Hải quân, Bảo tàng Quân khu 3 mới đơn thuần là điểm dừng chân chụp ảnh của du khách đến từ các tỉnh thành khác hay du khách quốc tế. Do vậy, vấn đề bài báo nghiên cứu “*Phát triển du lịch bảo tàng ở Hải Phòng*” sẽ mang ý nghĩa thực tiễn cao, là cơ sở để thành phố và ban quản lý các bảo tàng khai thác và sử dụng hiệu quả giá trị của ba Bảo tàng Hải Phòng, Hải quân và Quân khu 3 nói riêng và các bảo tàng ở Hải Phòng nói chung, góp phần phát triển du lịch thành phố.

2. TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU

Khoa học bảo tàng là vấn đề thu hút sự quan tâm của nhiều nhà nghiên cứu.

Andre Desvallees & Francois Mairesse trong cuốn *Concepts clés de museologie* được biên dịch bởi dịch giả Nguyễn Thị Thu Hương với tên gọi “*Các khái niệm cơ bản về bảo tàng học*” được coi là cuốn từ điển về khoa học bảo tàng khi cung cấp cho người đọc hệ thống những khái niệm, những vấn đề lý luận cơ bản về bảo tàng như: Kiến trúc bảo tàng, bộ sưu tập, di sản, thiết chế, quản lý, bảo tàng hóa, hiện vật bảo tàng, bảo quản....

Bảo tàng được đánh giá là nguồn tài nguyên hấp dẫn để đưa vào khai thác phục vụ cho hoạt động du lịch. Ở nước ta, đã có rất nhiều công trình nghiên cứu về vấn đề phát triển bảo tàng ở Việt Nam: Nguyễn Thị Huệ (1998) với đề tài “Bảo tàng với sự phát triển du lịch ở Việt Nam”; Lê Minh Chiến (2014) với giáo trình “*Bảo tàng học*”; Nguyễn Đức Phương (2016) với đề tài “*Quản lý hoạt động bảo tàng Quảng Ninh - Một góc nhìn từ thực trạng và đề xuất giải pháp*”; Đoàn Văn Hoà (2021) với báo cáo “*Chuyển đổi số bảo tàng tỉnh Hưng Yên*”... Các công trình nghiên cứu trên đã đánh giá thực trạng hoạt động và đưa ra các giải pháp nhằm cải thiện các hoạt động tại các bảo tàng. Đặc biệt, thực trạng khai thác các giá trị của bảo tàng vào hoạt động du lịch cũng đã được các nhà nghiên cứu bắt đầu quan tâm và nghiên cứu đến.

Bài báo sẽ kế thừa những thành quả của các công trình nghiên cứu trước đó, đồng thời tiếp tục trình bày kết quả nghiên

cứu và ý kiến đề bổ sung thêm vào việc nghiên cứu khai thác các giá trị của một số bảo tàng ở Hải Phòng phục vụ cho hoạt động du lịch một cách hiệu quả.

3. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

3.1. Khái quát về một số bảo tàng tại Hải Phòng

3.1.1. Bảo tàng Hải Phòng

Bảo tàng Hải Phòng nằm ở số 66 đường Điện Biên Phủ, quận Hồng Bàng. Lúc đầu tòa nhà này được một tập đoàn kinh doanh của Hong Kong xây dựng vào cuối năm 1918 nhưng do thua lỗ, chủ đầu tư đã bán công trình này cho một nhà tư bản người Pháp. Từ khoảng năm 1920, tòa nhà có tên là Ngân hàng Pháp - Hoa.

Sau ngày Hải Phòng giải phóng (13.5.1955), tòa nhà này được sử dụng làm trường đào tạo nghiệp vụ cán bộ ngân hàng. Tháng 12-1958, Thành ủy Hải Phòng đã ra quyết định lấy ngôi nhà hiện nay (nguyên là Ngân hàng Pháp - Hoa; sau ngày giải phóng là Trường đào tạo nghiệp vụ cán bộ ngân hàng) làm bảo tàng thành phố. Sau gần 1 năm xây dựng, đúng 9 giờ sáng ngày 20-12-1959, Bảo tàng Hải Phòng đã được cắt băng khánh thành [2].

Bảo tàng Hải Phòng không chỉ là một công trình kiến trúc đẹp mà còn là một trung tâm văn hoá, nơi nghiên cứu, sưu tầm, tiếp nhận bảo quản, trưng bày, giới thiệu với công chúng, người xem về lịch sử đấu tranh dựng nước và giữ nước, truyền thống cách mạng, truyền thống

văn hoá của vùng đất, con người Hải Phòng từ thời kỳ tiền sử sử cho đến nay. Trải qua 64 năm hình thành và phát triển, Bảo tàng Hải Phòng không ngừng phấn đấu vươn lên, đóng góp một phần quan trọng vào việc lưu giữ và bảo tồn truyền thống lịch sử - cách mạng, truyền thống và bản sắc văn hóa của vùng đất và con người Hải Phòng.

3.1.2. Bảo tàng Hải quân

Bảo tàng Hải quân được thành lập ngày 04/01/1975, trực thuộc Cục Chính trị Hải quân, xếp hạng 2 theo quyết định xếp hạng bảo tàng Việt Nam. Được khánh thành xây dựng mới ngày 07/05/2005 nhân dịp kỷ niệm 50 năm ngày thành lập Hải quân nhân dân Việt Nam tại Phường Anh Dũng, Quận Dương Kinh, Thành phố Hải Phòng. Bảo tàng Hải quân thuộc loại hình Bảo tàng lịch sử quân sự Hải quân, có nhiệm vụ nghiên cứu, sưu tầm, bảo quản, trưng bày, tuyên truyền, giới thiệu các tài liệu hiện vật có giá trị lịch sử, văn hóa, khoa học phản ánh quá trình xây dựng, chiến đấu, chiến thắng và trưởng thành của Hải quân nhân dân Việt Nam trong sự nghiệp giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc [4].

Hiện nay, Bảo tàng Hải quân không chỉ là nơi được nhiều chuyên gia sử dụng với mục đích nghiên cứu, tìm hiểu văn hóa, lịch sử mà còn là địa điểm mang giá trị văn hóa chính trị có tác động mạnh mẽ tới nhiều hoạt động của thành phố.

3.1.3. Bảo tàng Quân khu 3

Bảo tàng Quân khu 3, thuộc loại hình bảo tàng lịch sử quân sự có nhiệm vụ nghiên cứu, sưu tầm, trưng bày, tuyên truyền, giới thiệu các tài liệu, hiện vật có giá trị lịch sử, văn hoá, khoa học, phản ánh quá trình xây dựng, chiến đấu, trưởng thành của lực lượng vũ trang Quân khu 3 trong sự nghiệp giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước và bảo vệ Tổ quốc. Bảo tàng Quân khu 3 thành lập ngày 10/10/1969, trực thuộc Cục Chính trị/Quân khu 3. Bảo tàng Quân khu 3 xếp hạng 2 theo quyết định xếp hạng bảo tàng Việt Nam. Ngày 31/10/2000, Bảo tàng Quân khu 3 khánh thành xây dựng mới, nâng cấp phần trưng bày tại số 254 Đường Lê Duẩn, Quận Kiến An, Thành phố Hải Phòng [3].

Bảo tàng có khuôn viên rộng và đẹp nằm trên trục giao thông chính thuộc Quận Kiến An, Thành phố Hải Phòng. Đây đang là nơi lưu giữ, trưng bày và giới thiệu những giá trị lịch sử văn hóa minh chứng cho quá trình chiến đấu và chiến thắng của lực lượng vũ trang Quân khu 3.

3.2. Thực trạng hoạt động du lịch của một số bảo tàng ở Hải Phòng

3.2.1. Công tác trưng bày hiện vật tại bảo tàng

Nhìn chung, ba bảo tàng tại Hải Phòng sau những đổi mới một cách khoa học thì công tác trưng bày đang được thực hiện khá tốt. Khối lượng các hiện

vật, tư liệu hình ảnh rất lớn đang được trưng bày với các số liệu cụ thể như sau: Bảo tàng Hải Phòng với 2576 hiện vật, Bảo tàng Hải quân với hơn 900 hiện vật, Bảo tàng Quân khu 3 với 1256 hiện vật. Không chỉ vậy, hệ thống các khu vực trưng bày, phòng trưng bày đều theo một tiến trình lịch sử, như Bảo tàng Hải Phòng các khu vực trưng bày đều tái hiện giai đoạn lịch sử của thành phố Hải Phòng đi theo một trình tự logic hợp lý giúp cho du khách có thể hình dung được quá trình hình thành và phát triển của thành phố Hải Phòng. Hay như ở Bảo tàng Hải quân và Bảo tàng Quân khu 3 với hệ thống các phòng trưng bày đều được bố trí hợp lý khoa học giúp cho du khách dễ dàng hình dung ra quá trình ra đời, chiến đấu và phát triển của lực lượng Hải quân nhân dân Việt Nam và lực lượng quân đội Quân khu 3.

Bên cạnh những kết quả đã đạt được trong công tác trưng bày hiện vật thì vẫn còn những vấn đề đặt ra cần được giải quyết nhằm khai thác hiệu quả vai trò của công tác trưng bày hiện vật của cả ba bảo tàng này trong sự phát triển của bảo tàng nói chung.

Điều đầu tiên đó chính là số lượng hiện vật, hình ảnh, tư liệu mà ba bảo tàng này đang trưng bày chỉ chiếm một số lượng nhỏ trong tổng số lượng hiện vật mà ba bảo tàng đang lưu trữ, bảo quản. Theo số liệu tìm hiểu tại mỗi bảo tàng, đã thu được các số liệu cụ thể như sau: Hiện nay, Bảo tàng Hải Phòng đang bảo quản,

lưu giữ trên 23.000 hiện vật, trên 12.400 hình ảnh, 3.393 tài liệu văn bản gốc và hàng nghìn đầu sách, tạp chí các loại,... các tài liệu, hiện vật, cổ vật của Bảo tàng Hải Phòng khá đa dạng, độc đáo và quý hiếm; một phần hiện vật (2567 hiện vật) được trưng bày tại hai tầng toà nhà trưng bày của Bảo tàng Hải Phòng, phần lớn hiện vật được lưu giữ, bảo quản tại kho cơ sở phục vụ công tác nghiên cứu khoa học và tổ chức các trưng bày chuyên đề phục vụ công chúng và bổ sung thay thế cho các nội dung trưng bày tại hệ thống trưng bày cố định. Bảo tàng Hải quân mới trưng bày hơn 900 hiện vật, tư liệu, hình ảnh trong tổng số 4200 hiện vật mà bảo tàng đang lưu giữ, bảo quản. Bảo tàng Quân khu 3 hiện đang lưu trữ và bảo quản 2956 hiện vật, tư liệu, hình ảnh. Tuy vậy, Bảo tàng Quân khu 3 hiện nay mới trưng bày được 1256 hiện vật, tư liệu, hình ảnh trong tổng số lượng đó. Đó là con số khá thấp và điều này ảnh hưởng trực tiếp đến với quá trình tham quan tìm hiểu của du khách. Bởi vì khi không trưng bày được đầy đủ các hiện vật, việc du khách tìm hiểu sẽ trở nên thiếu thông tin. Đó chính là thực trạng đang tồn tại trong công tác trưng bày tại ba bảo tàng này.

Các hoạt động trưng bày lưu động và ngắn hạn cũng đã bước đầu được các bảo tàng quan tâm thực hiện. Bảo tàng Hải Phòng một năm thực hiện trưng bình 05 chuyên đề ngắn hạn, mỗi chuyên đề kéo dài khoảng 2 tháng để kỷ niệm các sự kiện văn hoá, lịch sử, các ngày lễ lớn của đất

nước và thành phố. Bên cạnh đó, Bảo tàng Hải Phòng thường xuyên thực hiện các trưng bày phối hợp với các Bảo tàng và tổ chức chính trị, xã hội trong và ngoài thành phố, quốc tế, góp phần tích cực quảng bá, giới thiệu hình ảnh về một thành phố Cảng giàu truyền thống lịch sử, văn hoá. Hàng năm, Bảo tàng Hải quân và Bảo tàng Quân khu 3 vẫn thường xuyên thực hiện các đợt trưng bày lưu động tại tất cả các đơn vị trong quân chủng, nhằm ôn lại truyền thống hào hùng của lực lượng quân đội, Hải quân nhân dân Việt Nam. Tuy nhiên, các hoạt động trưng bày lưu động này thường ít được quảng bá rộng rãi, khả năng để tiếp cận thông tin về hoạt động triển lãm của người dân địa phương và du khách chưa cao nên không nhiều người dân địa phương và du khách biết đến các hoạt động trưng bày lưu động và ngần ngại để tham quan, tìm hiểu.

Hiện nay, do những khó khăn về nguồn lực, cơ sở vật chất, hạ tầng nên cả ba bảo tàng đều chưa thực hiện áp dụng công nghệ số vào hoạt động trưng bày của bảo tàng. Việc áp dụng công nghệ số trong hoạt động trưng bày tại ba bảo tàng là điều cần thiết nhằm giúp cho công tác trưng bày hiện vật tốt hơn và là yếu tố lớn giúp cho các bảo tàng này thu hút khách tham quan.

3.2.2. Cơ sở vật chất kỹ thuật của bảo tàng

Bên cạnh nguồn hiện vật, tư liệu phong phú và giá trị, cơ sở vật chất là yếu

tố cũng không kém phần quan trọng tạo nên sức thu hút của bảo tàng đối với du khách. Hệ thống cơ sở vật chất của ba bảo tàng ở thành phố Hải Phòng hiện nay đã tương đối đồng bộ, đầy đủ và đã có thể đáp ứng được nhu cầu cơ bản phục vụ khách du lịch tới tham quan.

Đầu tiên, phải kể đến là Bảo tàng Hải Phòng - một công trình được xây dựng theo phong cách kiến trúc Pháp. Tòa nhà cao hai tầng, cấu trúc kiên cố với tổng diện tích sử dụng 2500 m². Với hệ thống hai tầng dùng để trưng bày có thể phục vụ công suất khoảng 700 khách tham quan mỗi ngày, đặc biệt ở trước cửa ra vào đã bố trí một khu vực lễ tân, để phục vụ cho công tác đón tiếp tại bảo tàng. Ở khu vực trưng bày tầng hai của bảo tàng trang bị hệ thống âm thanh phục vụ thuyết minh. Hệ thống chú thích được trình bày trang trọng, khoa học bằng hai thứ tiếng là tiếng Việt, và tiếng Anh. Hệ thống chiếu sáng được lắp đặt theo thiết kế đảm bảo tính mỹ thuật giúp làm nổi bật các hiện vật và nội dung trưng bày. Hệ thống nhà vệ sinh của bảo tàng được đầu tư khá hiện đại, tiện nghi. Nhìn chung, cơ sở vật chất để phục vụ cho khách tham quan tại Bảo tàng Hải Phòng khá đầy đủ đáp ứng cơ bản nhu cầu tham quan, tìm hiểu của du khách.

Về Bảo tàng Hải quân, Bảo tàng này mới được đầu tư sửa chữa, nâng cấp nên cơ sở vật chất hiện đại nhất so với các bảo tàng ở Hải Phòng, đáp ứng đầy đủ công

năng của một bảo tàng. Ở đây có máy điều hoà phục vụ cả hai tầng khách tham quan. Nhà vệ sinh sạch sẽ, hiện đại... cơ sở vật chất kỹ thuật tương đối đầy đủ, đáp ứng tốt yêu cầu với các tiện ích và dịch vụ, giúp du khách hiểu rõ và có thêm kiến thức về lịch sử Hải quân Việt Nam, hệ thống an ninh và an toàn tốt.

Cơ sở vật chất phục vụ khách tham quan của Bảo tàng Quân khu 3 hiện nay đã tương đối đáp ứng được nhu cầu tham quan của du khách. Hệ thống tòa nhà ba tầng rộng rãi thoáng mát đã phục vụ được khoảng trên 200 - 300 khách trong cùng một thời điểm. Hệ thống các cửa ra vào hợp lý, lối lên xuống cầu thang to rộng sẽ không gây ra tình trạng chen lấn xô đẩy khi có đông du khách. Hệ thống đèn chùm tại khu vực trung tâm, các bóng đèn tại khu vực trưng bày với tổng số 115 bóng đèn lớn nhỏ các loại đã giúp cho khách tham quan chiêm ngưỡng các hiện vật được tốt hơn. Đặc biệt với diện tích khoảng 2000m² sân phía trước đã giúp cho bảo tàng có thể để một lượng lớn xe cộ của khách tham quan. Hệ thống nhà vệ sinh được bố trí cách tòa nhà trung tâm 20m đã giúp cho không khí trong bảo tàng được sạch sẽ, thoáng khí hơn.

Mặc dù được đánh giá khá cao nhưng về cơ sở vật chất của ba bảo tàng vẫn tồn tại hạn chế đó là về vấn đề thiếu phòng trưng bày. Điển hình như Bảo tàng Hải Phòng được xây dựng dựa trên một toà kiến trúc cũ,

mục đích vốn không phải để làm bảo tàng nên khi thực hiện trưng bày, đa số các cửa sổ đều phải bịt để tăng diện tích trưng bày. Để tạo sự thông thoáng cho phòng trưng bày và sự thoải mái cho du khách, Bảo tàng Hải Phòng lắp đặt hệ thống quạt treo tường tại các phòng. Khi có khách quá đông (trên 700 khách) sẽ không đảm bảo. Việc trưng bày thiếu các hiện vật tại bảo tàng cũng một phần là do số lượng và không gian phòng trưng bày hiện nay chưa thực sự đáp ứng được nhu cầu trưng bày hiện vật tại cả ba bảo tàng này. Nguyên nhân sâu xa dẫn đến điều này là do tình trạng thiếu vốn hỗ trợ, không đủ để xây mới và mở rộng thêm các không gian trưng bày.

3.2.3. *Đội ngũ cán bộ quản lý và lao động*

**** Bộ máy quản lý của Bảo tàng***

Bộ máy quản lý của các bảo tàng ở Hải Phòng đều khá giống nhau, bao gồm ban giám đốc và các phòng ban liên quan. Trong đó, giám đốc là người đứng đầu, chịu trách nhiệm cao nhất về mọi hoạt động của bảo tàng, giúp việc có phó giám đốc và các phòng ban chức năng. Các bộ phận có quan hệ chặt chẽ, hợp tác, hỗ trợ lẫn nhau trong điều hành công việc. Đội ngũ cán bộ quản lý của Bảo tàng Hải Phòng có 3 cán bộ, trong đó có 1 thạc sỹ, 2 đại học; Bảo tàng Hải quân có 2 cán bộ trình độ đại học; Bảo tàng Quân khu 3 có 2 cán bộ trình độ đại học.

** Đội ngũ lao động*

Bảng 1. Đội ngũ lao động của ba Bảo tàng Hải Phòng, Hải quân và Quân khu 3

ĐVT: Người

Tên bảo tàng	Số lượng	Trình độ				
		Thạc sĩ	Đại học	Cao đẳng	Trung cấp	THPT
Bảo tàng Hải Phòng	30	03	21		01	05
Bảo tàng Hải quân	11		11			
Bảo tàng Quân khu 3	8		05	02	01	

(Nguồn: Điều tra thực tế của tác giả)

Qua khảo sát cho thấy, trình độ của đội ngũ nhân lực ở các bảo tàng mới cơ bản đáp ứng yêu cầu công việc. Đội ngũ cán bộ, nhân viên biên chế chuyên môn tại các phòng ban đa số đều đạt trình độ đại học trở lên, trong đó lao động biên chế ở Bảo tàng Hải Phòng có 16 người đạt trình độ đại học trở lên, lao động hợp đồng có 05 người đạt trình độ đại học, như vậy tổng số lao động đạt trình độ đại học trở lên ở Bảo tàng Hải Phòng là 21/30 người; Bảo tàng Hải quân có 11/11 người, Bảo tàng Quân khu 3 có 5/8 người. Đặc biệt, các hướng dẫn viên ở đây đều có ít nhất 1 chứng chỉ ngoại ngữ, ngoài ra một số lao động còn có thêm chứng chỉ ngoại ngữ khác như chứng chỉ tiếng Trung, tiếng Nhật. Hiện nay, công tác bồi dưỡng, đào tạo cán bộ luôn được quan tâm, tạo điều kiện nhằm mục đích tiếp tục nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ cho cán bộ bảo tàng.

Bên cạnh những ưu điểm thì đội ngũ nhân lực của bảo tàng vẫn còn một số tồn

tại: Đầu tiên là số lượng nhân lực ở các bảo tàng vẫn chưa đảm bảo. Cả ba bảo tàng hiện nay vẫn thiếu hụt nguồn nhân lực, đặc biệt là những cán bộ chuyên môn trong các hoạt động của bảo tàng. Theo kết quả phỏng vấn sâu lãnh đạo Bảo tàng Hải Phòng thì hiện tại bảo tàng đang rất thiếu cán bộ nhân viên có chuyên môn về thiết kế, sắp xếp hiện vật bảo tàng, thiếu nhân viên có trình độ Hán Nôm tốt để phục vụ công tác sưu tầm, giải thích và lan tỏa giá trị của hiện vật. Bảo tàng Hải quân và Quân khu 3 cũng rơi vào tình trạng tương tự. Số lượng nguồn nhân lực bị hạn chế một phần là do cả ba bảo tàng đều chưa thể tự chủ về mặt tài chính. Điều này xuất phát từ việc cả ba bảo tàng hiện nay đều đang mở cửa miễn phí để phục vụ khách tham quan, chính vì vậy mà nguồn thu của bảo tàng đều dựa vào nguồn kinh phí hỗ trợ từ cơ quan quản lý nhà nước trực thuộc. Nguồn ngân sách chi trả lương cho cán bộ công nhân viên còn rất hạn chế nên khó tuyển

dụng được nguồn nhân lực chất lượng, có chuyên môn sâu về khoa học bảo tàng.

Về chất lượng nguồn nhân lực hiện nay vẫn chưa đủ để hoàn thành tốt các công việc tại ba bảo tàng. Mặc dù số lượng lao động có trình độ đại học khá cao nhưng nhiều lao động trình độ đại học không đúng chuyên ngành khoa học bảo tàng hay chuyên ngành văn hoá du lịch, chuyên ngành du lịch nên nghiệp vụ bảo tàng, nghiệp vụ du lịch chưa cao... Đặc biệt ở Bảo tàng Hải quân và Bảo tàng Quân khu 3 do đa số đều xuất phát từ học viện quân sự, mặc dù có chuyên môn về chuyên ngành lịch sử, bảo tàng nhưng lại không có chuyên môn về nghiệp vụ hướng dẫn. Nhiều cán bộ chiến sỹ làm trái ngành, đặc biệt do tính chất đặc thù luân chuyển công tác trong quân đội mà nhân sự của hai bảo tàng này đều luôn không cố định.

Bên cạnh trình độ chuyên môn, trình độ ngoại ngữ của đội ngũ cán bộ ở bảo tàng cũng còn hạn chế. Mặc dù số lượng cán bộ có chứng chỉ ngoại ngữ tiếng Anh khá đông, song chỉ một số cán bộ hướng dẫn là sử dụng được thành thạo. Các thứ tiếng khác số lượng cán bộ biết còn ít, một số ngoại ngữ khách du lịch cần như tiếng Đức, tiếng Pháp, tiếng Nga, tiếng Trung... vẫn chưa được trang bị.

3.2.4. Công tác xúc tiến, quảng bá hình ảnh, giá trị của bảo tàng

Công tác xúc tiến, quảng bá hình ảnh của bảo tàng là một trong những vấn

đề quan trọng nhằm thúc đẩy hoạt động du lịch tại mỗi bảo tàng. Nhận thức được tầm quan trọng của công tác này, hiện nay tại ba bảo tàng đều đang triển khai các hoạt động nhằm thúc đẩy hiệu quả việc quảng bá hình ảnh, với nhiều cách thức khác nhau trên cơ sở thực tiễn, một số hoạt động được ba bảo tàng triển khai như sau:

- Tổ chức các cuộc triển lãm lưu động, triển lãm ngoài trời

- Tổ chức các cuộc thi của các bảo tàng theo chuyên đề khác nhau.

- Tổ chức gắn kết giữa bảo tàng với trường học thông qua hoạt động giáo dục di sản nhằm giới thiệu bảo tàng đến với học sinh, sinh viên.

- Kết hợp với các cơ quan thông tấn, báo chí trung ương và địa phương: Báo VnExpress, Báo Giáo dục thời đại, Báo Nhân Dân, Thông tấn xã Việt Nam... ; Đài Phát thanh và truyền hình Hải Phòng, Cổng Thông tin điện tử Hải Phòng, Báo Hải Phòng, Chuyên đề An ninh Hải Phòng để thực hiện các phóng sự, giới thiệu các hoạt động trưng bày về bảo tàng.

Tuy đã đạt được những kết quả bước đầu nhưng đây vẫn chỉ là những cách làm truyền thống, chỉ quảng bá được đến với khách tham quan trong phạm vi Hải Phòng, hoặc các tỉnh lân cận Hải Phòng. Cả ba bảo tàng ở Hải Phòng hiện nay vẫn chưa có website chính thức riêng, điều này tạo ra hạn chế trong việc tìm kiếm thông tin của bảo tàng. Trên

thực tế Bảo tàng Hải Phòng chủ yếu được tìm kiếm qua các trang web như <http://vnexpress.net>, <https://dulichkhampha24.com>, <http://haiphong.gov.vn> hay <https://haiphongnews.gov.vn>. Hiện nay, Bảo tàng Hải Phòng có lập Fanpage do Chi đoàn Bảo tàng Hải Phòng trực tiếp quản lý, được coi như một kênh thông tin trong giới thiệu, quảng bá các hoạt động của Bảo tàng Hải Phòng. Bảo tàng Hải quân hiện nay cũng chỉ được tìm kiếm thông qua các trang web như <https://mod.gov.vn> hay <https://bvhttdl.gov.vn> và cuối cùng là

Bảo tàng Quân khu 3 với các trang web như <https://blog.mytour.vn>, <https://dulich24.com.vn> và <http://haiphonghoc.com>. Mặc dù được quảng bá trên các trang mạng xã hội khá nhiều nhưng với việc không có một website chính thức sẽ khó có thể đảm bảo các thông tin về bảo tàng mà du khách muốn khám phá.

3.2.5. Khách du lịch

Theo báo cáo thống kê của các bảo tàng, số lượt khách đến với Bảo tàng Hải Phòng, Bảo tàng Quân khu 3, Bảo tàng Hải quân với số liệu cụ thể như sau:

Bảng 2. Thống kê khách du lịch tới tham quan ba bảo tàng: Hải Phòng, Hải quân, Quân khu 3 từ năm 2016-2022

ĐVT: Lượt khách

Năm	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bảo tàng							
Bảo tàng Hải Phòng	25400	25700	25900	25950	5793	6122	28000
Bảo tàng Hải quân	20100	20490	20520	21000	0	0	22000
Bảo tàng Quân khu 3	17000	17350	17500	17720	2560	1150	18235

(Nguồn: Phòng Nghiệp vụ của Bảo tàng Hải Phòng, Bảo tàng Hải quân và Bảo tàng Quân khu 3)

Qua số liệu thống kê có thể thấy, lượng du khách đến với bảo tàng tăng qua các năm, chỉ có thời điểm chịu tác động của dịch Covid năm 2020, 2021 số lượt khách du lịch đến với ba bảo tàng đều giảm mạnh, đặc biệt Bảo tàng Hải quân còn đóng cửa không đón khách tham quan để đảm bảo an toàn phòng chống dịch.

Theo khảo sát và phỏng vấn cán bộ làm việc tại các bảo tàng thì đối tượng du khách đến với bảo tàng đang có xu thế trẻ hóa, khách du lịch trẻ tham gia các chương trình du lịch Food tour khám phá Hải Phòng sẽ có nhiều du khách ghé qua bảo tàng, đặc biệt Bảo tàng Hải Phòng nằm ngay tại trung tâm thành phố để chụp

ảnh, tham quan. Điều đó chứng tỏ bảo tàng đang trở thành nơi thu hút lớp trẻ.

Theo cán bộ làm việc tại bảo tàng, trước đây bảo tàng phần lớn là địa chỉ tìm đến của các nhà nghiên cứu, các cô bác lớn tuổi, các cựu chiến binh muốn nhìn ngắm, tìm hiểu về lịch sử, văn hoá Hải Phòng qua các giai đoạn lịch sử để hồi tưởng về Hải Phòng xưa. Nhưng hiện nay, bảo tàng còn là địa chỉ học tập của các em học sinh, sinh viên khi tham gia các chương trình du lịch trải nghiệm, của các bạn trẻ yêu thích khám phá, tìm hiểu lịch sử, văn hoá dân tộc. Sự đa dạng các đối tượng khách tham quan bảo tàng cho thấy bảo tàng đang thu hút được nhiều tầng lớp trong xã hội hơn, đã mở rộng đối tượng hướng tới hơn.

Bên cạnh những điểm nổi bật, vẫn còn một số điểm hạn chế như sau:

Lượng khách du lịch mặc dù đã tăng nhưng tăng ở mức không cao, đồng thời xét về số lượng người đến tham quan Bảo tàng Quân khu 3 và Bảo tàng Hải quân là còn quá ít, nguyên nhân chủ yếu là do hai bảo tàng này địa điểm xa, ít được quảng bá giới thiệu.

Lượng du khách trẻ đến với bảo tàng chủ yếu do các hoạt động học tập trải nghiệm, do cơ quan tổ chức chưa có nhiều tính chủ động trong nhu cầu du lịch của họ. Lượng khách du lịch quốc tế đến tham quan ba bảo tàng còn hạn chế.

Mặc dù khách tham quan tại các bảo tàng đã có sự đa dạng trong cơ cấu ngành nghề, tuy nhiên vẫn chỉ tập trung vào đối tượng học sinh, sinh viên và tầng

lớp lao động tri thức, nguyên nhân một phần là do không đáp ứng được nhu cầu du lịch của các ngành nghề khác là tham quan, vui chơi, giải trí, nghỉ dưỡng.

3.3. Giải pháp phát triển du lịch bảo tàng ở Hải Phòng

3.3.1. Hoàn thiện công tác trưng bày hiện vật tại bảo tàng

Công tác trưng bày là yếu tố quan trọng để giúp bảo tàng thu hút du khách. Chính vì vậy, các bảo tàng ở Hải Phòng cần hoàn thiện hơn về công tác trưng bày để thu hút khách du lịch đến tham quan, tìm hiểu, khám phá lịch sử, văn hoá Hải Phòng. Muốn làm được điều này, các bảo tàng cần chú ý đến việc sưu tầm nhiều hơn về số lượng và chất lượng các hiện vật phù hợp với định hướng nội dung trưng bày của bảo tàng mình. Ví dụ như Bảo tàng Hải Phòng, du khách đến tham quan với mục đích tìm hiểu về lịch sử con người Hải Phòng, các nét văn hóa truyền thống, sự phát triển của Thành phố qua các thời kì. Bảo tàng Hải Phòng cần cung cấp nhiều hơn các tư liệu hiện vật sinh động, trực quan, hấp dẫn khách tham quan, hướng đến những hiện vật thuộc chủ đề của bảo tàng. Ở Bảo tàng Hải quân, du khách mong muốn khi đến đó có thể thấy được sự ra đời và phát triển của lực lượng Hải quân Việt Nam. Nếu số lượng các hiện vật tư liệu chỉ dừng lại ở một con số khiêm tốn thì chắc chắn sẽ không đáp ứng được các nhu cầu của du khách khi đến các bảo tàng. Có một điều kiện của các hiện vật được trưng bày đó

là: phải đảm bảo giá trị về lịch sử, văn hoá, niên đại và thẩm mỹ. Vì thế, cần phải chọn lọc thật kỹ các hiện vật tiêu biểu, hàm chứa các giá trị về lịch sử, văn hoá, thẩm mỹ mới đủ điều kiện, tiêu chuẩn để trưng bày.

Bên cạnh đó, nhằm bảo tồn các giá trị ở các bảo tàng, không gian trưng bày cũng cần được tôn tạo, nâng cấp một cách sáng tạo, phù hợp với nội dung của các hiện vật.

Công tác vệ sinh tại các bảo tàng cũng là điều cần được chú trọng hơn. Việc này cần được thực hiện một cách thường xuyên để đảm bảo phục vụ du khách một cách tốt nhất. Đặc biệt nó sẽ giúp các bảo tàng lấy được thiện cảm của du khách.

Tóm lại, nếu muốn bảo tàng phát triển thì việc bảo tồn giá trị của các bảo tàng ở Hải Phòng là điều cần thiết, cần được thực hiện trong hiện tại và tương lai. Chỉ như vậy, các bảo tàng mới giữ gìn được các giá trị vốn có và phát huy nó ngày một tốt hơn.

3.3.2. Nâng cao *chất lượng đội ngũ* nhân viên *bảo tàng*

Ba bảo tàng cần xác định rõ định hướng phát triển nguồn nhân lực của bảo tàng. Định hướng cần có các yếu tố cơ bản như về bản lĩnh chính trị, về đạo đức nghề nghiệp, về kiến thức và về kỹ năng thực hành. Các bảo tàng có thể áp dụng hướng dẫn của ICOM về phát triển nhân lực của bảo tàng để nâng cao năng lực của đội ngũ nhân viên tại bảo tàng mình.

Trước hết về mặt đào tạo, ba bảo tàng cần đổi mới chương trình đào tạo, thay đổi nội dung đào tạo để phù hợp với thực tiễn. Bồi dưỡng nghiệp vụ chuyên môn sâu về bảo tàng và nghiệp vụ hướng dẫn, đặc biệt đối với các cán bộ chiến sỹ ở Bảo tàng Quân khu 3 và Bảo tàng Hải quân. Tăng cường liên kết đào tạo với các tổ chức quốc tế trong việc đào tạo về ngoại ngữ.

Thứ hai, xây dựng cơ chế thu hút nhân tài và giữ chân người lao động có trình độ chuyên môn cao để làm việc tại bảo tàng. Bảo tàng cần xây dựng cơ chế lương thưởng phù hợp với người lao động, đặc biệt là về chế độ thưởng đối với những người lao động có sự cống hiến cho bảo tàng.

Về phía nhân viên tại bảo tàng, được ví như là đại diện hình ảnh của bảo tàng, là đại sứ thương hiệu cho bảo tàng. Mỗi nhân viên bảo tàng cũng cần tự bồi dưỡng về kiến thức, về ngoại ngữ, về trình độ hiểu biết, phải luôn không ngừng đổi mới, tìm những cách thức làm việc khoa học, sáng tạo.

3.3.3. *Ứng dụng công nghệ số trong việc bảo tồn* và phát huy các *giá trị của bảo tàng*

Để thực hiện được chuyển đổi số, tác giả đã đề ra một chiến lược rõ ràng dành cho ba bảo tàng tại Hải Phòng như sau: thứ nhất là xác định rõ mục tiêu của chuyển đổi số trong hoạt động của bảo tàng, thứ hai là lựa chọn phương thức số hoá, công nghệ số hoá và lộ trình chuyển đổi số hoá

sao cho phù hợp, thứ ba là thực hiện lộ trình số hoá theo kế hoạch đã đề ra.

- Về phương thức số hoá [6]:

- + Về cảnh quan: Thiết kế và xây dựng chương trình tham quan ảo ở bên trong và bên ngoài bảo tàng để tạo ra sự mới lạ và hứng thú cho du khách.

- + Về hiện vật, tư liệu, hình ảnh: sử dụng công nghệ số để ghi lại chân thực hình dạng, đặc điểm của các hiện vật, tư liệu và hình ảnh để du khách có thể thấy rõ các giá trị của nó. Bên cạnh đó tích hợp số hoá dữ liệu về các hình ảnh, tư liệu, hiện vật của bảo tàng trên nền tảng website của bảo tàng giúp cho việc quản lý được thực hiện một cách hiệu quả nhất.

- + Về cách tiếp cận đối với du khách: đưa các sản phẩm số hoá lên nền tảng phù hợp để dễ dàng tiếp cận với du khách hơn trong công tác quảng bá.

- Lựa chọn công nghệ số hoá [6]:

- + Về cảnh quan: sử dụng công nghệ ảnh 360°, sử dụng các công nghệ số hoá hiện đại khác để quay phim, chụp ảnh, thuyết minh nhằm tạo ra một chương trình tham quan ảo tại bảo tàng.

- + Về hiện vật, tư liệu hình ảnh: sử dụng công nghệ thực tế ảo, công nghệ 3D, công nghệ 2D, công nghệ thực tế ảo tăng cường như sử dụng màn hình trong suốt LCD, tương tác không chạm, hay công nghệ 3D mapping...

- + Về cách tiếp cận: sử dụng trang website của bảo tàng với mục đích đưa

các bảo tàng lên các nền tảng số khác nhau nhằm dễ tiếp cận với du khách hơn.

- Lộ trình thực hiện: ưu tiên số hoá các hiện vật tiêu biểu để làm hình ảnh cho bảo tàng, sau đó số hoá toàn bộ hiện vật hình ảnh tư liệu tại bảo tàng.

3.3.4. **Đẩy mạnh** công tác xúc tiến **quảng bá** các **bảo tàng**

Đẩy mạnh hơn về công tác quảng bá, xúc tiến tại bảo tàng là điều cần thiết để thu hút khách du lịch và đẩy mạnh phát triển du lịch ở bảo tàng.

Thứ nhất là đẩy mạnh các hoạt động quảng bá qua các kênh thông tin truyền thông: Cần phối hợp với các công ty lớn mạnh về truyền thông trong và ngoài nước, đài truyền hình các địa phương và đài truyền hình Việt Nam; Thiết kế xây dựng các video, phóng sự giới thiệu về bảo tàng trên các kênh truyền thông có lượng xem cao, tỷ lệ thu hút người xem lớn; Đẩy mạnh việc phát triển website của bảo tàng nhằm quảng bá hình ảnh của bảo tàng một cách tốt hơn; Đẩy mạnh thông tin quảng bá về bảo tàng trên các website về du lịch, các kênh về du lịch, các trang thông tin báo chí về du lịch uy tín, có tỉ lệ người dùng truy cập cao. Bảo tàng Hải Phòng hiện nay còn chú trọng đẩy mạnh công tác quảng bá thông qua mạng xã hội (Facebook, Zalo, Tiktok, Instagram...) để đến gần hơn với công chúng.

Thứ hai, đẩy mạnh việc tuyên truyền quảng bá về hình ảnh của bảo tàng thông qua các sự kiện. Các bảo tàng cần tham gia các sự kiện giao lưu giữa các bảo

tàng không chỉ trong nước mà còn cần tham gia các sự kiện lớn về bảo tàng tại nước ngoài để việc quảng bá được rộng rãi hơn. Bên cạnh việc tham gia, ba bảo tàng ở Hải Phòng có thể đăng cai để tổ chức các sự kiện về văn hóa tại Bảo tàng Hải Phòng, các sự kiện quan trọng trong quân đội tại Bảo tàng Quân khu 3 và Bảo tàng Hải quân.

Thứ ba, thiết kế sáng tạo các ấn phẩm quà tặng du lịch để quảng bá hình ảnh của bảo tàng. Triển khai xây dựng logo của bảo tàng như một bộ nhận diện thương hiệu giúp cho cả ba bảo tàng sẽ trở nên quen thuộc và dễ tiếp cận với du khách hơn.

Thứ tư, tăng cường sự hợp tác với các công ty du lịch trong vấn đề phát triển du lịch tại các bảo tàng.

Thứ năm, các cơ quan quản lý, các sở ban ngành có liên quan cần đẩy mạnh nguồn kinh phí hỗ trợ, cần có sự quan tâm ưu ái hơn nữa từ các chính sách phát triển của thành phố đối với bảo tàng.

3.3.5. Đề xuất xây dựng chương trình du lịch tham quan bảo tàng

Khám phá Hải Phòng - mảnh đất của văn hoá

(2 ngày, 1 đêm)

Ngày 1

Sáng

9h00: Xe và hướng dẫn viên đón khách tại ga Hải Phòng, sau đó di chuyển tới tượng đài nữ tướng Lê Chân. Đoàn tiến hành dâng hương tại tượng đài nữ

tướng Lê Chân - người có công khai phá ra miền đất Hải Phòng.

9h35: Thăm quan đền Nghè - nơi thờ nữ tướng Lê Chân, là một di tích lịch sử vô cùng nổi tiếng và linh thiêng tại Hải Phòng.

10h30: Quý đoàn thưởng thức trà cúc tại quán ở đường Phan Bội Châu (hoặc tại quán ở đường Hai Bà Trưng) để cảm nhận hương vị của thức uống nổi tiếng tại Hải Phòng.

11h30: Ăn trưa tại nhà hàng và nhận phòng khách sạn.

Chiều

Phương án 1:

14h00: Tham quan Bảo tàng Hải quân, tại đây du khách có thể tìm hiểu về quá trình ra đời, đấu tranh và phát triển của lực lượng Hải quân Việt Nam qua các giai đoạn lịch sử, thông qua các hiện vật tư liệu và hình ảnh tại bảo tàng. Đặc biệt đến đây, du khách có thể chiêm ngưỡng công trình với lối kiến trúc hình con tàu cực kỳ độc đáo.

15h15: Trải nghiệm ẩm thực chợ Cát Bi, đây là nơi được mệnh danh là thiên đường ẩm thực Hải Phòng với các món ăn nổi tiếng như dôi sụn nướng, bánh bèo, gà tần, giá bể, bánh khọt, chè cô Trang,..

16h30: Tham quan và tắm biển tại khu du lịch nhân tạo Đồi Rồng.

Phương án 2:

14h00: Đoàn tham quan Bảo tàng Quân khu 3 để tìm hiểu về quá trình ra

đời, đấu tranh và phát triển của lực lượng Quân khu 3 qua các thời kỳ lịch sử.

15h15: Tham quan Đồi Thiên Văn, nơi đây được mệnh danh là “Đà Lạt thu nhỏ” của thành phố cảng, là địa điểm check-in nổi tiếng của du khách khi tới tham quan.

16h30: Khám phá ẩm thực xung quanh Đại học Hải Phòng với các món ăn nổi tiếng như bánh mì nướng muối ớt, nem nướng, bánh tráng trộn, bánh mì cô An, bánh đa cua...

Tối: Ăn tối và tham quan tự do trung tâm thành phố.

Ngày 2:

Sáng:

8h30: Tham quan Khu di tích lịch sử Bạch Đằng Giang, là địa danh du lịch nổi tiếng với ba trận thủy chiến chống quân xâm lược của dân tộc ta.

11h00: Ăn trưa tại nhà hàng

Chiều:

14h00: Du khách tham quan Bảo tàng Hải Phòng - một trong những bảo tàng lớn nhất tại thành phố Hải Phòng để tìm hiểu về lịch sử ra đời, hình thành và phát triển của mảnh đất Hải Phòng qua các thời kỳ.

15h15: Check-in tại cầu Hoàng Văn Thụ và Bưu điện thành phố, trải nghiệm ẩm thực xung quanh thành phố với món ăn nổi tiếng như bánh mì cay 37 Đinh Tiên Hoàng, nem chua chợ Đồ 167 Phan Bội Châu, bún cá cay 66 Lê

Lợi, bánh bèo cô Mây 66 Chu Văn An, quán ốc Thương 269 Lê Lợi, quán ốc chị Hoa 69 Máy Tơ,...

17h00: Trả khách tại điểm hẹn. Kết thúc chương trình du lịch khám phá Hải Phòng.

→ *Mục đích, ý nghĩa của chương trình*

Tham gia chương trình du lịch này, quý khách sẽ được khám phá, tìm hiểu về mảnh đất Hải Phòng với những giá trị lịch sử văn hóa đặc trưng. Đây là một chương trình du lịch khá hấp dẫn khi chứa đựng những nét tinh túy của thành phố Hải Phòng, nét hào hùng trong quá trình hình thành ra đời và phát triển của thành phố, nét đặc sắc trong văn hóa ẩm thực Hải Phòng. Đặc biệt, thông qua việc tham quan thành phố có thể giúp cho du khách thấy được sự phát triển lớn mạnh về kinh tế của thành phố Hải Phòng, đồng thời ngắm nhìn được vẻ đẹp của thành phố trong thời kỳ công nghiệp hoá, hiện đại hoá. Thông qua tham quan Bảo tàng Hải quân và bảo tàng Quân khu 3 đã giúp cho du khách thấy được quá trình hình thành và phát triển của lực lượng Hải quân Việt Nam và lực lượng Quân khu 3. Việc dâng hương tại tượng đài nữ tướng Lê Chân, tham quan Bạch Đằng Giang sẽ giúp du khách ngược dòng thời gian tưởng nhớ đến công lao của vị Thành hoàng làng khai sinh ra mảnh đất An Biên xưa (Hải Phòng ngày nay) và những vị anh hùng, những vị tướng tài ba đã có công giữ gìn độc lập dân tộc.

4. KẾT LUẬN

Chức năng nhiệm vụ của bảo tàng là giữ gìn lâu dài các di sản văn hoá của nhân loại và phát huy tác dụng của chúng bằng cách thông tin cho công chúng về sự tồn tại, phát triển các nền văn minh, văn hoá, xã hội, các giai đoạn lịch sử...của cộng đồng trong phạm vi thông tin mà hiện vật thuộc bảo tàng đó truyền tải [5]. Việc bảo tàng xuất hiện trong điểm đến của các chương trình du lịch đã không còn xa lạ. Có thể thấy rất nhiều chương trình du lịch tham quan có những điểm đến là các bảo tàng nổi tiếng của địa phương, quốc gia đó. Ở các bảo tàng, với số lượng hiện vật phong phú và tính nguyên bản, độc nhất của hiện vật là những điều có sức hấp dẫn đối với du khách.

Ngành du lịch Hải Phòng đang trên hành trình khẳng định vị trí của mình trên bản đồ du lịch Việt Nam và thế giới. Du lịch biển, du lịch Food tour đang phát huy được lợi thế và tất yếu để du lịch Hải Phòng ngày càng phát triển bền vững thì việc khai thác các giá trị văn hoá biển thông qua các bảo tàng ở Hải Phòng càng có vai trò quan trọng. Phát huy giá trị lịch sử, văn hoá của các bảo tàng phục vụ nhu cầu tham quan, tìm hiểu, học tập của du khách sẽ là hướng đi đúng góp phần đa dạng hoá sản phẩm du lịch của Hải Phòng, thúc đẩy du lịch Hải Phòng ngày càng phát triển.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Hồ Hải Anh (2015), *Hoạt động du lịch tại các bảo tàng ở thành phố Hồ*

Chí Minh, luận văn thạc sĩ Du lịch, trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn.

2. Đoàn Thị Tuyết Anh (2018), *Bảo tàng Hải Phòng trong phát triển du lịch thành phố*, khóa luận tốt nghiệp, lớp VH 903.

3. Cổng thông tin điện tử Bộ Quốc Phòng, *Quá trình hình thành và phát triển Quân khu 3*, truy cập ngày 26/06/2023,

http://mod.gov.vn/home/intro/!ut/p/z0/bYpdC4IwGIV_jZcv25z5cWIEF10IVhe6m3Cv05a2uRzSz08KgiA4cM7zcIggFRGmWXTfeG1NM65ci_izy4tjumU5TXenkJbnMotZXIQ0TciBiH608nPVN-dETgRa49XTk-pu24DODawNs_bqDW5azHeAdBM8rPW_Bq96bMEN_-0aHIAuZdJybEFiHEK0QYQszRhghNhR3jHFFZkGUb8AtTVftg!!/

4. Cổng thông tin điện tử Bộ Quốc phòng, *Bảo tàng Hải quân*, truy cập ngày 19/06/2023, <http://mod.gov.vn/vn/noi-dung/sa-ttk/sa-ttdv-vhtt/sa-ttk-vhtt-vh-tcvh/sa-ttk-vhtt-vh-tcvh-baotang/f62439ab-35d7-4497-9b17-cb443ef95114>

5. Lê Minh Chiến (2014), *Giáo trình bảo tàng học*, Trường Đại học Đà Lạt.

6. Đoàn Văn Hòa (2021), *Chuyển đổi số bảo tàng tỉnh Hưng Yên*, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Hưng Yên.

7. Nguyễn Thị Huệ (1998), *Bảo tàng với sự phát triển du lịch ở Việt Nam*, Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội.

8. Nguyễn Thị Thu Hương - dịch giả (2010), *Các khái niệm cơ bản về bảo tàng học*, Nxb Văn học.

9. Nguyễn Đức Phương (2016), *Quản lý hoạt động bảo tàng Quảng Ninh - Một góc nhìn từ thực trạng và đề xuất giải pháp*, Nghiên cứu lý luận, Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương.